

АТОМНИК України

№30 (452) 23 липня 2009 року
Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ
ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ДП НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»: КОЛЕКТИВНО-ДОГОВІРНІ ВІДНОСИНИ

Соціальний діалог і конструктивна співпраця в інтересах працівників

17 липня відбулася конференція трудового колективу та звітна профспілкова конференція ДП НАЕК «Енергоатом». У роботі цих представницьких зібрань взяв участь Голова Атомпрофспілки України Валерій Матов.

Делегати конференції трудового колективу заслухали доповідь президента ДП НАЕК «Енергоатом» Юрія Недашковського та співдоповідь голови профспілкового комітету ДП НАЕК «Енергоатом» Олексія Лича про хід виконання Колективного договору Компанії у першому півріччі 2009 року, визначальними пунктами в яких були питання виконання виробничої

програми «Енергоатома», заробітна плата працівників, охорона і безпека праці, санаторно-курортне лікування атомників та виконання житлової програми.

Під час звітної профспілкової конференції про роботу профспілкового комітету ДП НАЕК «Енергоатом» за 2008 рік доповів голова профкому Енергокомпанії Олексій Лич. Було зачитано Акт ревізії фінансово-господарської діяльності первинної профспілкової організації за минулий рік та проект кошторису витрат ППО ДП НАЕК «Енергоатом» на 2009 рік. (Детальнішу інформацію буде опубліковано)

ПОВІДОМЛЯЄ ДП НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»

Рентабельна робота Ташлицької ГАЕС під загрозою

Національна комісія регулювання електроенергетики підвищила тариф НАЕК «Енергоатом» на закупівлю електроенергії, необхідної для заповнення водосховища Ташлицької гідроакмулюючої електростанції, на 48,56% — з 9 коп./кВт/год. до 13,37 коп./кВт/год. (без ПДВ). Відповідні зміни внесено постановою НКРЕ №793 від 07.07.2009 р.

Таке рішення пояснюється тим, що за вказівками диспетчерів НЕК «Укренерго» закупівля електроенергії для закачування води у наносному режимі для заповнення верхнього водосховища Ташлицької ГАЕС іноді проводилася не у години нічних провалів енергосистеми України, а під час напівпікових та пікових навантажень. Водночас, за даними НАЕК «Енергоатом», ідеться лише про одиничні випадки.

Рішення НКРЕ про підвищення тарифу на закупівлю електроенергії призведе до нерентабельної роботи Ташлицької ГАЕС. Для недопущення збитків НАЕК «Енергоатом» уже підготувала лист до НКРЕ, в якому просить переглянути тариф на відпуск електроенергії, виробленої Ташлицькою ГАЕС та Олександрівською ГЕС на 2009 рік, з метою врахування витрат на закупівлю електроенергії за новим тарифом. Також Компанія підготувала лист до НЕК «Укренерго» та ДП «Енергоринок» з проханням недопущення роботи гідроагрегатів Ташлицької ГАЕС у насосному режимі за межами нічного періоду доби.

КОМПЛЕКСНЕ ПОВОДЖЕННЯ З РАВ

ЦЕНТРАЛІЗОВАНЕ СХОВИЩЕ ДЛЯ УКРДО «РАДОН»

Перші здобутки та подальші кроки у створенні в Україні системи поводження з відпрацьованими високоактивними джерелами іонізуючого випромінювання нещодавно обговорювали у залі засідань МНС України учасники Координаційного комітету.

На нинішнє, третє, засідання згаданого вище Координаційного комітету до Києва з'їхалося понад три десятки учасників із Великобританії, США, Німеччини, Франції, Швеції та України. Це державні управління, дипломатичні працівники у цьому напрямі, а також вчені й провідні фахівці з атомної енергетики, радіаційної та ядерної безпеки.

Дещо з історії партнерства

Підставою для створення в Україні системи радіологічної безпеки став детальний аналіз, зроблений корпорацією УкрДО «Радон» у 2006 році, наявного стану справ щодо поводження з відпрацьованими високоактивними джерелами іонізуючого випромінювання. На початку 2007 року представники МНС України, під час переговорів України із делегаціями з США та Великобританії, передали британській стороні експертні висновки з цього приводу. В Міністерстві у справах бізнесу, підприємництва та регуляторних реформ Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії розглянули ці висновки і прийняли рішення підтримати та допомогти нам фінансово з будівництвом сховища для довготривалого зберігання відпрацьованих високоактивних джерел. Для проектування зазначеного сховища, в ході тендерних процедур, вибір зупинився

на НТЦ (науково-технічний центр) «КПРВ» (комплексне поводження з радіоактивними відходами) із міста Жовті Води. Крім цього, після відповідних консультацій обидві сторони узгодили текст Меморандуму про взаєморозуміння між МНС України та Міністерством енергетики та кліматичних змін Великобританії щодо співпраці у сфері фізичного захисту, радіологічної безпеки та нерозповсюдження ядерних матеріалів. А ще був створений Координаційний комітет, який уже в листопаді 2008 року провів у Лондоні друге засідання з приводу української проблеми. В роботі засідання взяли участь представники державних управлінських органів, провідних компаній, національних лабораторій тощо Великобританії, Франції, Німеччини, Швеції, США, ЄС. Україну на цьому зібранні представляла делегація від МНС України, Міністерства закордонних справ, Міністерства охорони здоров'я та Державного комітету ядерного регулювання. Від української сторони заручбним партнерам була озвучена доповідь про наявний стан реалізації проекту будівництва сховища та пропозиція щодо залучення міжнародної технічної допомоги інших донорів для створення в Україні системи поводження з відпрацьованими високоактивними джерелами.

(Закінчення на 2-й стор.)

ШКОЛА ПРОФСПІЛКОВОГО АКТИВУ

У жовтні 2008 році на IV Пленумі ЦК профспілки, що проходив у місті чорнобильських атомників — Славутичі, було прийнято постанову «Про навчальний проєкт «Школа профспілкового активу». Мета проєкту, як зазначається у документі, — систематичне навчання профспілкових працівників та профспілкового активу, підготовка профспілкових лідерів та спеціалістів, які відстоюють права та інтереси людей найменшої праці в умовах ринкової економіки.

Перший семінар «Школи профспілкового активу» відбувся у квітні поточного року у Славутичі для профактиву Чорнобильської АЕС і первинних профорганізацій Славутича. Наступний — у Дніпродзержинській об'єднаній організації профспілки наприкінці червня (див. «АУ» за 16 липня).

У липні такі семінари відбулися у Східній об'єднаній організації профспілки для цехових первинних профорганізацій Інгульської та Смолінської шахт. З учасниками семінару, а ними були голови первинних профспілкових організацій, члени профкомів, цехових комітетів, профгрупорги, провели навчання заступник голови Атомпрофспілки Павло Прудніков, головний бухгалтер ЦК профспілки Владислав Першин, інспектор з охорони праці відділу охорони праці та страхування ЦК профспілки Віталій Скуба та юрист відділу правової роботи ЦК профспілки Віктор Шаповалов.

Наступний семінар «Школи профспілкового активу» заплановано провести на початку жовтня в Енергодарі.

Профактиви Інгульської та Смолінської шахт

У ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

Президія Федерації професійних спілок України вирішила...

(Із Постанов Президії ФПУ від 24.06.2009 року: №Р-34-1, П-34-3, П-34-6, П-34-7, П-34-9, П-34-19, П-34-22)

З метою поліпшення співпраці уповноважених органів виконавчої влади та членських організацій Федерації профспілок України у питаннях підвищення ефективності державного нагляду і громадського контролю за додержанням вимог законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці, забезпечення належного захисту конституційних прав та інтересів працівників у цій сфері Президія Федерації професійних спілок України своєю постановою схвалила текст Угоди між Федерацією профспілок України та Державним комітетом промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду України (Держгірпромнагляд) про співпрацю у здійсненні державного нагляду і громадського контролю за додержанням законодавства про охорону праці.

Для сприяння створенню належних, безпечних і здорових умов праці на підприємствах, в організаціях та установах, впровадженню наукових розробок у систему громадського контролю за станом охорони праці та здоров'я, отримання незалежних об'єктивних даних про стан охорони і гігієни праці, виробничий травматизм і професійну захворюваність працівників, розроблення та впровадження на їх підставі ефективних заходів профілактики травматизму і професійних захворювань, надання методичної та експертно-технічної допомоги членським організаціям ФПУ, територіальним і первинним профспілковим організаціям при укладанні колективних договорів та угод, забезпечення об'єктивного проведення атестації робочих місць, наукового, експертно-технічного та методичного супроводження роботи

технічних інспекторів профспілок, а також керуючись статтями 29, 35 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», пунктом 13 статті 37, статтю 47 Статуту ФПУ, а також рішенням постійної комісії Ради ФПУ з питань охорони праці та здоров'я від 11 березня 2009 року, Президія Федерації професійних спілок України прийняла постанову про створення Центру незалежних експертів ФПУ з охорони праці — унітарного підприємства Федерації профспілок України з розташуванням у м. Донецьк, на базі Донецької обласної ради професійних спілок.

Відповідно до Концепції розвитку системи профспілкового навчання, затвердженої постановою Президії ФПУ від 18.05.2009 №П-33-6, Президія Федерації професійних спілок України затвердила Положення про Науково-методичну раду Федерації профспілок України та її персональний склад з 22 осіб.

Зважаючи на потреби у визначенні вимог до діяльності навчально-методичних центрів профспілок, що застосовуватимуться у межах єдиної системи профспілкового навчання, Президія Федерації професійних спілок України затвердила Типове положення про навчально-методичний центр профспілок, Єдині стандарти (норми) забезпечення діяльності навчально-методичного центру та Паспорт навчально-методичного центру профспілок.

Відповідно до Програми дій ФПУ та з метою створення належних умов для задоволення духовних та культур-

но-освітніх потреб працівників та членів їхніх сімей, розвитку і підтримки аматорської культури та мистецтва, сприяння і допомоги в організації та проведенні культурно-мистецьких заходів Президія Федерації професійних спілок України прийняла рішення про заснування Фонду культури ФПУ.

Для приведення у відповідність до норм чинного законодавства України статутів та контрактної форми трудових договорів з керівниками підприємств ФПУ та відповідно до пункту 13 статті 37 Статуту Федерації профспілок України Президія Федерації професійних спілок України зобов'язала Управління майном, юридичний департамент апарату ФПУ провести правову експертизу статутів підприємств ФПУ на предмет відповідності нормам чинного законодавства та затвердила типову форму контракту, що буде укладатися з керівником підприємства ФПУ, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про впровадження застосування контрактної форми трудового договору» від 19 березня 1994 р. №170.

Щоб забезпечити збереження профспілкового майна та знизити ризик його втрати, Президія Федерації професійних спілок України своєю постановою заборонила представникам ФПУ в керівних органах господарських товариств та керівництву ФПУ приймати будь-які фінансово-господарські рішення, які прямо чи опосередковано передбачають заставу майна Федерації профспілок України, ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» та «Укрпрофтур».

• Федерація профспілок України наголошує на необхідності вжиття невідкладних заходів для повернення заборгованості із заробітної плати.

У листі ФПУ на ім'я Прем'єр-міністра України зокрема йдеться про те, що ФПУ відзначає цілеспрямовану політику уряду на подолання заборгованості з виплати заробітної плати, однак вважає за необхідне висловити своє занепокоєння з приводу невиконання урядових доручень на ряді підприємств державного сектору економіки.

ФПУ наголошує на тому, що ситуація, коли працівникам підприємств державного сектору економіки вчасно не виплачується зарплата, а особливо коли її роками не повертають у разі втрати підприємством економічної активності, підтверджує необхідність вдосконалення чинного законодавства та запровадження невідкладних заходів, серед яких профспілки вбачають таке:

— посилення механізму нарахування працівникам компенсації за затримку виплати заробітної плати, — закріплення вищого рангу привілею у першій черзі вимог кредиторів при банкрутстві підприємства для забезпечення обов'язкового виконання роботодавцем вимог за трудовими зобов'язаннями, як того вимагають норми ратифікованих Україною Конвенцій МОП, — створення гарантійної установи для забезпечення захисту грошових вимог працівників у разі неплатоспроможності (банкрутства) роботодавця тощо.

Голова ФПУ звернувся до Прем'єр-міністра України з пропозицією підтримати ці заходи, а також доручити взяти під жорсткий контроль розв'язання проблем на вказаних у списку підприємствах з метою невідкладного повернення працівникам заборгованості із заробітної плати та вжиття заходів для своєчасної її виплати працівникам.

• Федерація профспілок України: запровадження з наступного року мінімальної погодинної зарплати як державної соціальної гарантії вважаємо недоцільним.

13 липня Президентом України Ющенко В.А. підписано Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (стосовно погодинної оплати праці), згідно з яким з 1 січня 2010 року в країні встановлюється не лише місячний, а й погодинний розмір мінімальної заробітної плати.

Профспілки вважають, що поява такої гарантії з оплати праці не покращить економічного становища працюючого й не забезпечить його конституційного права на достатній рівень життя. Саме про таку позицію Спільний представницький орган профспілок заявляв щодо цього Закону на стадії його опрацювання як законопроекту.

Варто нагадати, що ФПУ послідовно, з 1997 року, стримувала прийняття рішення щодо запровадження погодинної мінімальної заробітної плати як державної соціальної гарантії з оплати праці з огляду на низку вагомих причин, а саме: нестабільна ситуація на ринку праці, недосягнення мінімальною місячною зарплатою рівня прожиткового мінімуму, загроза надексплуатації працівників, залучення їх до роботи без укладення трудових договорів на декілька годин, безпідставне передведення на умови неповного робочого дня (тижня). Проте парламент з прийняттям цього Закону, мабуть, визнав, що у кризові часи нас не очікують такі проблеми.

У Законі лише нормативно закладаються гарантії держави щодо одночасного існування мінімальної місячної та мінімальної погодинної заробітної плати, однак не визначено конкретного механізму обчислення погодинної гарантії з оплати праці, не прописано особливостей її запровадження. Водночас Законом передбачено, що Кабмін у двомісячний строк повинен розробити механізм визначення та застосування мінімальної заробітної плати в погодинному розмірі. А питань тут буде чимало, якщо роботодавці, використовуючи цю державну гарантію, спробують звузити законні права трудящих у сфері праці та її оплати.

Позиція профспілок полягає у тому, щоб реально забезпечити захист права працівників на таку винагороду, яка забезпечує їм і їхнім сім'ям достатній життєвий рівень. Тому ФПУ вважала б за нагальне ратифікувати пункт 1 статті 4 Європейської соціальної хартії, за яким держава бере на себе саме таке зобов'язання, й внести відповідні зміни до національного законодавства. І найголовніше — виконувати його, визнавши трудівника основною рушійною силою розвитку економіки.

Департамент з питань економічного захисту апарату ФПУ

ПОВІДОМЛЯЄ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ

Впроваджується електронна пенсійна справа

Пенсійний фонд України розпочав впровадження новітніх технологій для обслуговування громадян, які звернулися за призначенням, перерахунком пенсій та отриманням довідок. Зазначені технології дозволяють покращити обслуговування пенсіонерів і застрахованих осіб. Про це йшлося на засіданні «круглого столу», в роботі якого взяли участь і представники профспілок.

Учасникам «круглого столу» продемонстровано електронну пенсійну справу, яка значно спрощує доступ фахівця до бази даних про пенсіонера, суттєво зменшує час обслуговування застрахованої особи, дає можливість за лічені хвилини підготувати довідку за запитом пенсіонера.

Планується запровадити єдиний звіт для страхувальників, який може бути наданий до органів Фонду як у паперовому вигляді, так і через мережу Інтернет у електронній формі з цифровим електронним підписом.

Фахівцями фонду модернізовано пенсійне посвідчення, завдяки чому розширено його функціональність. Передбачається, що за допомогою цього пенсійного посвідчення пенсіонер зможе отримати дані про розмір та перерахунки особистої пенсії, перевірити стан пенсійного рахунку, отримати пенсію через банкомат тощо. На нове пенсійне посвідчення можна буде занести в електронному вигляді дані про пільги власника посвідчення, іншу соціальну інформацію. Це дає можливість використовувати пенсійне посвідчення як соціальну карту.

КОМПЛЕКСНЕ ПОВОДЖЕННЯ З РАВ

ЦЕНТРАЛІЗОВАНЕ СХОВИЩЕ ДЛЯ УКРДО «РАДОН»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)
По суті питання та перші здобутки

Робота нинішньої, київської зустрічі учасників Координаційного комітету була спрямована на розгляд виконання лондонських домовленостей. Останні, за словами заступника міністра з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Володимира Холоші, стосувалися восьми контрольних пунктів з цього питання. Це й проведення семінару на тему правильного поводження із відпрацьованими високоактивними джерелами, збір контактів головних донорів для реєстрації у спеціальному реєстрі, вирішення певних правових питань, підготовка пропозицій щодо альтернатив для вилучення відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання тощо. «Якщо подивитися на ситуацію із виконанням пунктів лондонських домовленостей, — зауважив присутнім Володимир Холоша, — то більшість завдань або на стадії виконання чи повністю виконані.

Запланований семінар успішно проведений нами у березні нинішнього року. На завершальній стадії виконання і четвертий пункт домовленостей про правовий аспект партнерських стосунків із Великобританією та Францією. Я маю на увазі підготовку меморандумів про співпрацю. Щодо Великобританії, то згаданий документ пройшов узгодження в МЗС України і відправлений до Кабінету Міністрів для отримання відповідного доручення для його підписання. Щодо другого Меморандуму, стосовно співпраці з Францією, то він на завершальній стадії узгодження в МЗС. У цілому,

як для початку звітувань зроблено, результат більш-менш нормальний. Бо, незважаючи на фінансову та економічну кризи, і з питання створення системи поводження з відпрацьованими високоактивними джерелами, і по будівництву сховища багато чого зроблено». До речі, щодо останнього (будівництва централізованого сховища), то «...тут більше успіхів, ніж проблем».

Цими словами й почала свою доповідь «Про розвиток проекту спеціалізованих сховищ» представник від «Crown Agntnts» (Великобританія) Євгенія Сисоева. «Відтак на сьогодні ми маємо закінчений документ, — підсумувала перелік успіхів щодо підготовки проекту централізованого сховища Євгенія Михайлівна, — який однозначно вказує на позицію України щодо відпрацьованих високоактивних джерел. Власне самі проектні роботи тривали менше року. Проект сховища готовий. Його ми передали на розгляд до УкрДО «Радон», а звідти він попрямує на державну експертизу. При отриманні позитивної оцінки від фахівців державної експертизи можна приступити до виконання робіт по так званому робочому проектуванню, а далі — до будівництва». Однак, за словами Річарда Хардімена (представник Міністерства енергетики та кліматичних змін Великобританії), розпочати будівництво централізованого сховища можна буде лише після підписання згаданого вище Меморандуму про співпрацю між Україною та Великою Британією. «Запрацює сховище, — зауважив присутнім на засіданні Р. Хардімен, — тільки тоді, коли до нього можна буде безпечно транспортувати відпрацьовані джерела в спеціальному упакуванні».

Довідково. За проектом майбутнє централізоване сховище заплановано звести наземним. Воно матиме чотири локальні зони, в кожній з яких доставлений небезпечний вантаж проходить певні технологічні операції, бо перед тим, як відправити його на тривале (протягом 50 років) зберігання, він повинен бути остаточно індифікованим та паспортизованим. Саме ж сховище розраховане на прийом не тільки тих відпрацьованих джерел, що нині накопичилися для зберігання у державній корпоративній «УкрДО «Радон», а й нових, які надходять до неї в майбутньому. Будівництво сховища триватиме майже два роки і коштуватиме, за нинішніми розрахунками, понад 20 млн. гривень. Однак ця кошторисна цифра, враховуючи інфляційні процеси та дороге обладнання, скоріше всього зростатиме.

Про те, що ж на сьогодні зроблено для радіологічної безпеки України, досить докладно розповів учасникам засідання і перший заступник начальника державного департаменту—Адміністрації зони відчуження Микола Проскура. «Ми зараз говоримо про створення в Україні системи, — розпочав свій виступ Микола Іванович, — яка б гарантувала безпеку при поводженні з відпрацьованими високоактивними джерелами. Ця система передбачає замкнений цикл: від моменту накопичення цих джерел на об'єктах — до транспортування їх до спецкомбінату, а далі — на тривале безпечне зберігання до централізованого сховища. Тому будівництво останнього є лише однією, правда, дуже вагомою складовою у системі безпечного поводження з відпрацьованими

джерелами». Щодо інших складових згаданої системи поводження, то це й проведення спеціальних заходів посилення збереження відпрацьованих джерел на УкрДО «Радон». На сьогодні вже підготовлено п'ять проектів з цього приводу. Важливою складовою згаданої системи є і спеціальне обладнання для безпечного транспортування цих джерел із об'єктів на спецкомбінат та до централізованого сховища. Нині українська сторона якраз продовжує перемовини на цю тему (про поставку такого обладнання) зі своїми зарубіжними партнерами. До речі, на сьогодні підписаний і реалізується контракт стосовно безпечного переміщення таких джерел із вітчизняним Інститутом фізики. Більше того, уже пройшов узгодження такий само контракт із підприємством «Електронгаз».

Крім цього, за словами М. Проскури, досить активно ведуться роботи на будмайданчику майбутнього сховища для спецкомбінату у Дніпропетровську. Зроблено також оцінку стану зберігання відпрацьованих високоактивних джерел в інших відомствах (Міноборони тощо). Практично готовий проект угоди про співпрацю між МНС України та Комісаріатом з атомної енергетики Франції. Вже підписано низку контрактів із Німеччиною. І насамкінець «...є ще низка напрацьованих, — зауважив присутнім Микола Проскура, — правда, вони поки що тільки «на папері». Натомість, справді, судячи із виступів учасників засідання, в Україні в питанні радіологічної безпеки сталися відчутні зрушення. І це вкотре доводить, що спільно і не підійомне можна підняти.

Ярина МАШАГІРОВА

ПРОФСПІЛКОВЕ НАВЧАННЯ

Розвиток гендерної демократії

Під такою назвою відбувся семінар, організований Регіональним представництвом Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні і Білорусі та Атомпрофспілкою України.

Учасниками зібрання стали члени гендерної комісії ЦК Атомпрофспілки, голови та члени гендерних комісій на підприємствах, активісти та представники білоруської незалежної профспілки.

Основна мета семінару — навчання голів, членів комісій з гендерних питань та профактивістів застосування принципів гендерної рівності в практичній діяльності, аналіз роботи за попередні роки та розробка елементів стратегічного планування при подальшому розвитку гендерної демократії у профспілках.

Перед учасниками виступив представник регіонального представництва Фонду ім. Фрідріха Еберта Василь Андрійко, який розповів про засновника Фонду,

про кількість представництв у світі, мету та змістовне навантаження на регіональні осередки. Про основи гендерної політики, мету досягнення гендерної рівності, способи реалізації гендерного законодавства розповіла експерт з гендерних питань, радник міністра у справах сім'ї та молоді Тамара Мельник. Вона зробила історичний екскурс у минуле, акцентувавши увагу на тому, як прийняв Закон України про рівність прав та можливостей жінок та чоловіків. Перед цим Україна підписала всі відповідні міжнародні документи. А це — Декларація щодо рівності жінок і чоловіків 1988 року, Пекінська декларація й Платформа дій 1995 року, Декларація Тисячоліття та документи Спеціальної сесії

Генеральної асамблеї ООН з питань гендерної рівності 2000 року та інші. Україна ратифікувала Конвенцію про ліквідацію усіх форм дискримінації жінок і взяла на себе відповідні зобов'язання.

Другу сесію семінару «Гендерні аспекти ведення колективних договорів: етапи, принципи ведення, формування команди» про-

вів заступник голови Атомпрофспілки Павло Прудніков. Учасники семінару взяли участь у двох презентаціях. Спочатку дискутували тему підготовки до колективних переговорів, джерел збору інформації, гендерних особливостей на підготовчому етапі та в процесі укладання колективних договорів. Проаналізували роботу гендерних комісій в організаціях Атомпрофспілки, програму, прийняту на четвертому з'їзді Атомпрофспілки у 2007 році.

Третю сесію провела головний спеціаліст з міжнародної роботи Атомпрофспілки Леся Семеняка. Учасники розглянули тему стратегічного планування в рамках роботи гендерних комісій, розібрали складові гендерної демократії, комплексного

гендерного підходу, гендерної стратегії. Для трьох груп була проведена вправа для розвитку навичок співпраці з партнерами.

Модератором четвертої сесії виступив член ЦК Атомпрофспілки, провідний експерт з регулювання соціально-трудова відносин ЧООН Геннадій Михайлюк. Після анкетування учасники проаналізували результати та визначили відмінності у

стилях керівництва жінок та чоловіків, розібрали різноманітні функції лідера у профспілці.

Наприкінці семінару були підбиті підсумки його роботи, учасники заповнили оцінювальні листи, в яких висловили свої пропозиції та побажання. Вони подякували Регіональному представництву Фонду ім. Фрідріха Еберта за співробітництво і експертну оцінку.

ДАНІЯ: ПРОФСПІЛКОВИЙ ДОСВІД

Немає захисту без солідарності

Своїм благополуччям Данія, і з цим погоджуються усі, завдячує робітничому рухові. Першу Генеральну угоду між профспілками та працедавцями було укладено у вересні 1899 року. Цьому передував тривалий період боротьби і страйків (революції, однак, як у Росії, не було). Тоді 40 тисяч працівників, а на той період це майже половина Данської конфедерації профспілок, протягом трьох місяців не виходили на роботу. Наслідком робітничої солідарності стало те, що працедавці визнали за робітниками право визначати умови праці. Відносини почали упорядковувати колективними угодами, до яких і дотепер ставляться з великою шанобою і повагою обидві сторони. Сьогодні членами профспілок є практично всі працівники (понад 90%). Раніше в Данії було багато маленьких профорганізацій, які поступово почали згуртовуватися. І на сьогодні більшість профорганізацій входить до Об'єднаної федерації профспілок Данії. Вона і є тією впливовою суспільною силою, яка реально вирішує в країні питання соціального захисту.

Делегація представників Об'єднаної федерації профспілок Данії перебувала нещодавно в Україні у рамках профспілкового навчання, що відбувалося у київському Будинку профспілок. Тут і трапилася нагода взяти інтерв'ю у Медса Лунда (на фото — праворуч), представника найбільшої данської профспілки «3F».

— Між профспілками Данії й України є відмінності?

— І великі, передусім організаційні. У вас профспілки структуровані відповідно до галузей. У нас членство в профспілках — за «географічними ознаками», тобто територіальне. Це дає можливість задіявати у профспілковий рух людей, які працюють на маленьких підприємствах, де є лише два-три працівники. Члени нашої профспілки, наприклад, організовані у шість основних груп: промислова (металургія, енергетика, електроніка тощо), транспортна, бюджетного сектору (від двірників до спеціалізованих працівників), будівельна та зелена (від садівників до працівників молочної галузі).

Інша різниця між українськими і данськими профспілками — укладення колективних угод. У нас спочатку такий договір приймається на загальнонаціональному рівні для усіх працюючих, згодом — відбуваються переговори на місцях. (В Україні теж узаконено таку схему. Та Генеральна угода приймається зазвичай надто довго, тому раніше укладаються договори на місцях, адже профспілкам треба ж якось з працедавцями працювати. — Авт.). Та головна відмінність — у системі урегулювання на ринку праці, у системі домовленостей між працедавцями та профспілками. В Україні у цьому процесі бере участь і держава — діють тристоронні угоди. У нас — двостороння співпраця, у чому, власне, і полягає особливість данської системи

трудова відносин, і вона нас цілком влаштовує. Держава, прямо не втручаючись, на законодавчому рівні зберігає баланс інтересів, забезпечує соціальні гарантії (соціальні стандарти в Данії забезпечуються не лише високим зарплатком — у середньому на місяць понад 5 тис. доларів, а й величезними податками — від 45 до 62% від зарплатної плати та інших доходів. — Авт.). У Данії працедавець декілька разів подумає, перш ніж звільнити працівника — йому коштуватиме це за дорогого.

— Через це кількість страйків у Данії найнижча в Європі?

— Ми страйкуємо також, і наше право на страйки законодавчо визначене. Проте, коли ми вже уклали колективний договір, а укладається він на два, три, а то й чотири роки, ми беремо на себе зобов'язання не страйкувати, а роботодавець — виконувати наші умови. При переукладенні договору, якщо не вдається домовитися, ми можемо вдатися до страйків, і це трапляється доволі часто, бо це дуже ефективний спосіб захистити свої права. Так, минулого року при підписанні колективного договору у нас був великий страйк. У Данії страйкувати не складно, профспілками створено страйковий фонд. І коли ми страйкуємо, профспілки виплачують працівникам зарплату сповна. Хотілося б зазначити, що ми досягаємо таких гарних результатів у сфері соціальних стандартів і завдяки високому рівню свідомості усіх працівників. Звичайні члени профспілок розуміють, що вони завдячують своєю високою зарплатою саме профорганізації. Завдяки солідарності ми й торік досягли 12-відсоткового підвищення зарплатної плати, коли переуклали колективний договір. На жаль, ми не бачимо такої єдності у профспілкових лавах України.

Фото Анастасія ЛИСЕНКА

— Профспілки Данії і сьогодні можна класифікувати як «організатори робітничої боротьби»?

— Сьогодні робиться акцент на реалізації, швидше, «мирних» завдань. Що стосується конкретно нашої профспілки, важливим для нас є підвищення освіти членів профспілок, адже наша організація складається передусім з низькокваліфікованих робітників. Багато працівників у Данії підвищують кваліфікацію без відриву від роботи, оволодівають суміжними професіями. У нас створено фонди сприяння навчанню, які формуються за рахунок відрахувань уряду, працедавців та профспілок. Є фонди розвитку професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації. Гранти для фінансування навчання надаються не лише працюючим, а й безробітним. До речі, у нас існує давня традиція щодо підтримки безробітних. Кожний з працюючих сплачує у Фонд з безробіття. Половину такої субсидії сплачує держава. Хоча фонд з безробіття й дотується державою, адмініструється він винятково профспілками, тобто по допомозі з безробіття люди звертаються до профспілок.

— А це правда, що в Данії безробітна людина може достроково піти на пенсію?

— Так, право на дострокову пенсію безробітна людина має, але якщо вона отримує допомогу по безробіттю у разі втрати роботи. Якщо вона 25 років сплачувала до каси для безробітних. І піти на дострокову пенсію можна не раніше 60-ти років. Можна бути на такій пенсії до 65 років, а тоді вже отримувати звичайну. Хотілося б зазначити, що у нас немає масового безробіття, як це відбувається внаслідок кризи в інших країнах. Великою проблемою стає глобалізація — вивіз виробництва за кордон, де є дешевша робоча сила, а у зв'язку з цим у самій Данії втрачаються робочі місця. Поки що нам навіть не вистачає робітників. Вони

їдуть до нас з інших країн. Тому, мабуть, найважливіше на сьогодні наше завдання — укладення колективних договорів з включенням до них пунктів, що стосуються використання працедавцями нелегальної робочої сили.

— Колективні договори з урахуванням трудових прав мігрантів?

— Так, бо дедалі більше нелегальних працівників приїждить до Данії. Ми не проти цього, але хочемо, аби працювали вони за нашими умовами, за такого високого рівня оплати. Інакше, це призведе до того, що і данські працівники будуть змушені отримувати занижену зарплату. Через це ми домагаємося, щоб іноземці також мали ті ж самі, що і наші працівники, соціальні права, зарплату й умови праці. За цих умов особливий наголос робимо на інформаційній роботі. Видаємо буклети, розміщуємо інформацію на веб-сайті мовою людей, які приїждять до нас, у тому числі й українською. А також наймаємо спеціальну «гінців про-світницької місії», які бувають на підприємствах, де працюють мігранти, роз'яснюють їхні права і допомагають мігрантам вступити до нашої профспілки. Чим, зокрема, підтримуємо високий рівень профспілкового членства. Як зробити профспілки привабливими для усіх працівників — це також і для нас починає бути проблемою, адже молоді люди не дуже поспішають організовуватися у профспілки. Тому ми активізуємо роз'яснювальну роботу серед молодих. Тим більше це доречно сьогодні, коли в умовах кризи в усьому світі активізувалася профспілкова тема. Адаптуватися до нових умов можна і треба. Для цього, зокрема, ми вивчаємо досвід профспілок інших країн, порівнюємо його зі своїм, намагаємося зрозуміти, чого у них ми можемо навчитися.

— Цього разу вивчаєте в Україні дотримання трудових прав жінок і чоловіків, як з гендерною рівністю у Данії?

— Закон щодо однакової для чоловіків і жінок винагороди за однакову працю було прийнято у Данії ще 1972 року. Проте, на жаль, треба визнати, у нас і досі з цим є проблеми. Нерівність в оплаті чоловікам і жінкам за ту ж саму роботу в Данії становить 18 відсотків (в Україні заробітна плата жінок нижча, ніж у чоловіків, на 30%. — Авт.). 5 років тому у лави Об'єднаної федерації профспілок Данії увійшла Профспілка жінок-працівниць (створена у березні 1901 року, складається лише з жінок, які працюють у різних сферах). Саме ця профспілка сприяла активізації гендерної роботи всього профспілкового руху Данії. Було укладено угоду про гендерну рівність на всіх рівнях профспілкових представництв. До речі, це змінило й обличчя самих профспілок. Голова профорганізації, як правило, чоловік, але його заступники — жіночої статі.

Слава СТАНІНА

ХМЕЛЬНИЦЬКА АЕС — РОЗВИТОК ЗАРАДИ МАЙБУТНЬОГО

Діалог з депутатами

У рамках підготовки до консультативного референдуму щодо добудови 3-го та 4-го енергоблоків ХАЕС генеральний директор Хмельницької АЕС, депутат обласної ради Микола Панащенко зустрівся з депутатами Славутської районної ради, сільськими головами району, керівниками установ Славутчини, громадськістю.

Микола Панащенко ознайомив присутніх з історією будівництва станції, детально розповів про роботу Хмельницької АЕС, виробничі показники підприємства, охорону природного навколишнього середовища, заходи, які здійснює ХАЕС для зменшення порушень у роботі АЕС, основні аспекти програми підвищення безпеки, модернізації та реконструкції, комплекс заходів, пов'язаних з добудовою 3-го та 4-го енергоблоків Хмельницької АЕС.

Микола Сергійович дав роз'яснення стосовно «Заяви про наміри щодо спорудження енергоблоків №3 та №4 на майданчику Хмельницької АЕС», про оприлюднення станцією Інформаційного бюлетеня «Хмельницька АЕС — розвиток заради майбутнього», наявність в Інтернеті веб-сайту ХАЕС, співпрацю із місцевими та регіональними засобами масової інформації, про зустрічі з громадськістю.

Очільник ХАЕС відповів на численні запитання присутніх. Зокрема, їх цікавили питання собівартості електроенергії і її реальної ціни для мешканців зони спостереження, межі зони, відповідальність за систему аварійного реагування ХАЕС у регіоні, можливість електрифікації населених пунктів та доплат жителям регіону за ризики проживання біля АЕС. Запитували депутати і про наявність законодавчої бази стосовно добудови ХАЕС, пільг для мешканців зони спостереження тощо.

Підбиваючи підсумок зустрічі, голова Славутської районної ради Василь Кардаш висловив сподівання, що співпраця з ХАЕС матиме позитивні наслідки для розбудови регіону і держави в цілому.

Нетішин: погляд фотохудожника

Будинок культури

Готель «Горинь»

Вересневий туман
рушником розстелився над Горинню,
мліють трави в росі,
у ранковому сонці та сні.
Споглядаю вже вік
за ось цим неповторним повторенням,
і так солодко знати, що все це належить мені.
Просинається місто, і повниться голосом гомоном
дітлашні та робочого люду, й авто.
І розноситься щирість по радісних вулицях —
променях,

та лягає під ноги асфальт і пірнає в каналі понтон.
А над всім цим буденним
довічним розміреним клопотом
височать куполи рукотворного дива — ХАЕС.
І пульсує енергія розуму в центрі Європи,
і струмиться у кожному оселю країни моєї прогрес.
Нетішине, Нетішине — предтече Благовіщення,
енергодихаюча місцевість на землі.
Окрилена душа моя на цих вітрах замішана,
цим краєвидом втішена, то ж просить в полі!

Віктор ГУСАРОВ
Фото Миколи ВЛАСИКА

Хмельницька АЕС — серед найкращих за культурою виробництва

Парк відпочинку

ДОВГОЖИТЕЛІ АТОМНИХ МІСТ

100 років — як одна мить

Господарі скромної квартири в одній із багатопверхівок на проспекті Леніна, що в Южноукраїнську, живуть не відлюдкувато: їх відвідують і знайомі, і друзі, і сусіди. Але, щоб поріг переступило відразу стільки гостей, як це було нещодавно, — такого ще не траплялося. Але ж і нагода подібна не випадала. Річ у тім, що старійшині родини — Пелагеї Савіні Білій виповнилося 100 років, а такі події в житті южноукраїнців дуже пильно відстежує міська влада. Тож привітати ювілярку прийшла ціла делегація — представники адміністрації Южноукраїнської міської ради, міських соціальних служб, журналісти.

«Життя прожити — не поле перейти», — кажуть у народі, а надто, коли доля відміряла зустріти віковий ювілей. Хоча, на запитання «100 років — це мало чи багато?», Пелагея Савіна, не задумуючись, відповіла: «Одна мить!».

На здоров'я бабуся ніколи не скаржилася, її медична картка в поліклініці — майже порожня. Щоправда, останнім часом ювілярку почав підводити слух, але пам'ять має чудову, радо розповідає про своє життя,

ділиться спогадами. Онучка Валентина допомагає їй, підказує. Єдиний привід, з якого бідкається Пелагея Савіна, — хворі ноги, та все ж по квартирі помаленьку рухається з допомогою родичів. «Головне, що має берегти людина понад усе, — каже бабуся, — ноги і голову».

У Южноукраїнську Пелагея Савіна мешкає із серпня 1986 року — того самого, відзначеного клеймом Чорнобильської катастрофи, яка й змусила родину бабусі

Полі покинути Київщину й оселитися на півдні України. Але рідний поліський діалект, де «балачка і не руска, і не белоруска, і не вельми українська», і сьогодні ллється із вуст Пелагеї Савіни. Із самого народження і до страшного 86-го року вона прожила у селі Чистоголівка Чорнобильського району Київської області.

Можливо, тому, що дитяча пам'ять є найскравішою, ювілярка з особливою гордістю згадує своє щасливе дореволюційне дитинство, яке пройшло у великій родині, де усі працювали на своїй землі, мали чимале господарство, млин. А можливо, що з-поміж чотирьох дітей, була наймолодшою і, відповідно, не обділена увагою та любов'ю батьків, брата та сестер. Пам'ятає бабуся і ті часи, коли більшовики забирали худобу в колгосп і обіцяли щасливе майбутнє. «А яке ж воно щасливе те майбутнє, коли працювали тяжко, а ходили напівголодні!» — каже бабуся Поля. Громадянська війна залишила у її спогадах теж не кращі моменти, згадує і «білих» і «красних», але судити жодних не береться, бо вважає, що і ті, й інші принесли простим людям чимало прикрас.

От лише з особистим життям жінці не зовсім пощастило: вийшла заміж, народила доньку, чоловік поїхав у Москву на заробітки і знайшов собі на чужині іншу. Відтоді усе своє життя Пелагея Савіна присвятила доньці Марії, яка виросла і поселилася недалеко від матері — у місті Прип'ять, що за 7 кілометрів від Чистоголівки. Із родинною донькою приїхала і до Южноукраїнська. Дума-

ла, що закінчить своє життя біля єдиної дитини, але... Марія Федорівна зовсім трішечки не дожила до материного столітнього ювілею — тяжка хвороба обірвала її життя на 71 році. Наразі доглядають за бабусею онуки, правнуки, зять. Усі дорослі члени сім'ї мають статус осіб, евакуйованих із зони відчуження, зять — ліквідатор аварії на ЧАЕС.

Трудова діяльність Пелагеї Савіни пов'язана із рідним селом, довго працювала у колгоспі — збирала льон, хміль, має почесне звання «Ланкова-стахановка». Але односельці знали її не лише як велику трудівницю, а й як веселу, компанійську і обдаровану людину — жодне весілля не обходилося без сільських музик, у яких брала участь і Пелагея. Вона з дитинства звична до музики: батько грав на флейті та скрипці, брат — на гітарі. Часто йшли до Пелагеї Савіни люди і по допомозі — жінка вміла лікувати (за словами онуки, замовляти) хвороби немовлят, могла поворожити і на картах. До речі, й нині любить іноді перекинутися у «дурня» з правнуком.

У день свого сторіччя ювілярка так і не змогла дати точне визначення секрету свого довголіття. У даному випадку цього і не потрібно. Достатньо було, що кожен із гостей вишлюсь від неї з таким колосальним зарядом позитивної енергії, що годі й гадати, що саме тримає на землі цю людину. Для кожного знайшлися у Пелагеї Савіни добрі слова, кожного пригортала, цілувала і бажала довгого та щасливого віку.

Оксана МІСЮКЕВИЧ

Фото із особистого архіву Пелагеї Савіни БІЛОЇ

СЕРДЕЧНІ ВІТАННЯ, КОЛЕГО!

Володимиру Петровичу ДАВИДОВУ,
відповідальному секретареві газети
рівненських атомників «Енергія»,
21 липня виповнилося 55 років.

Ми, його колеги, цінуємо і поважаємо Володимира Петровича як людину творчу, енергійну, життєрадісну. Висловлюємо найщиріші вітання і побажання.

Хай на твою долю поле щедро родить, І з тобою поруч щастя завжди ходить, Будь же на здоров'я і добро багатий, Щоб тепло і радість не минали хати.

Колектив редакції газети «Атомник України»

Володимир ДАВИДОВ у складі делегації рівненських атомників під час конференції трудового колективу та звітної профспілкової конференції ДП НАЕК «Енергоатом» (липень, 2009 року)

УЧЕНІ ДИСКУТУЮТЬ

Опасны ли энергетические напитки?

Уже несколько лет в обществе продолжается жаркая дискуссия по поводу вреда и пользы энерготоников. Во Франции, Дании и Норвегии их продают исключительно в аптеках, считая лекарственными средствами. Реализация в продовольственных магазинах строго запрещена. Однако есть несколько неоспоримых фактов:

● Потребляя эту жидкость, организм не получает дополнительной энергии, расходует резервные силы. А возникшая вдруг бодрость — обманчива.

● Кофеин, который содержится в напитке, истощает нервную систему.

● В 0,25 мл «энергетика» присутствует суточная (100%) доза таурина. Ученые до сих пор не выяснили природу взаимодействия этого вещества с кофеином.

● Людям с заболеваниями сердечно-сосудистой системы и проблемами с давлением употреблять такой продукт категорически нельзя.

● Многие энерготоники содержат витамин В в избыточном количестве, а это полезное органическое соединение в конских дозах вызывает тахикардию и дрожь в руках и ногах.

● При передозировке возможны побочные эффекты: учащенное сердцебиение, психомоторное возбуждение, нервозность, депрессивное состояние.

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України

Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Шота Руставелі, 39/41
оф. 814, м. Київ, 01033
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО
Телефон/факс: 496-52-98
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція листується з читачами лише на сторінках газети
При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ПП «Трейд Інформ»: м. Київ,
вул. Новозабарська, 2/6.
Тираж 5000
Ціна договірна